

**EUROPEAN
REFORMS
BULLETIN
2021 No 3**

The title is presented in a bold, sans-serif font, stacked in four lines. The text is white with a slight shadow, set against a blue background that features a pattern of yellow stars, reminiscent of the European Union flag. The stars are of varying sizes and are scattered across the blue background, creating a textured effect behind the text.

European Reforms Bulletin

2021

scientific peer-reviewed journal

No. 3

Founded and edited by Centre for European Reforms Studies, a.s.b.l. Grand Duchy of Luxembourg (Registre de commerce et des sociétés, Luxembourg, F 10.340, siège social: L-1541 Luxembourg, 36, boulevard de la Fraternité).

Tel.: +352661261668

email: bulletin@email.lu

http://cers.eu.pn/bulletin.html

Editorial board: Yeskov S. (D.Sc., Assoc. Prof., Luxembourg, editor-in-chief), Zaiets O. (PhD, Assoc. Prof., Luxembourg, deputy editor), Dymarskii Ia. (D.Sc., Prof., Russian Federation), Kaluzhnyi R. (D.Sc., Prof., Ukraine), Karchevskiy N. (D.Sc., Prof., Ukraine), Korystin O. (D.Sc., Prof., Ukraine), Kretova A. (PhD, Russian Federation), Nedodaieva N. (D.Sc., Prof., Israel), Rozovski B. (D.Sc., Prof., Ukraine), Zablodska I. (D.Sc., Prof., Ukraine), Zaiets H. (PhD, Ukraine).

European Reforms Bulletin is an international, multilingual (English, Ukrainian, Russian), scholarly, peer-reviewed journal, which aims to publish the highest quality research material, both practical and theoretical, and appeal to a wide audience. It is an official bulletin of the Centre for European Reforms Studies and is published 4 times a year (quarterly). It includes articles related to legal and economic issues of reforms in European Union and Europe-oriented countries, including efficiency and experience of these reforms, comparative studies on all disciplines of law, cross-disciplinary legal and economic studies, and also educational issues. It welcomes manuscripts from all over the world, in particular from countries which made European choice recently. It accepts articles from professional academics, researchers, experts, practitioners and PhD students.

Responsibility for the accuracy of bibliographic citations, quotations, data, facts, private names, enterprises, organizations, institutions and government bodies titles, geographical locations etc. lies entirely with authors. All the articles are published in author's edition. Authors must accept full responsibility for the factual accuracy of the data presented and should obtain any authorization necessary for publication. The editorial board and the Centre for European Reforms Studies do not always share the views and thoughts expressed in the articles.

The editorial board reserves the right to refuse any material for publication and advises that authors should retain copies of submitted manuscripts and correspondence as material cannot be returned. Final decision about acceptance or rejection rests with the editor-in-chief and editorial board. By submitting an article for publication author declares that the submitted work is original and not being considered elsewhere for publication and has not been published before.

Recommended for publication by the Centre for European Reforms Studies (protocol of the general meeting No. 09 30.09.2021)

Table of contents

Bakhchevan E.F. Ontology of the Category "Means of Self-Defence" in the Environment of Comprehensive Law Enforcement Forces	2
Balaiaants B.A. System of Corruption Relations as a Component of the Infrastructure of Organized Crime	7
Belenok V.P. Promising ways of prevent threats or violence against law enforcement officers	11
Bondar V.V. Legislative News in the Protection of Human Rights by Law Enforcement Bodies of Ukraine	17
Dmytrenko N. Characteristics of Criminal Offenses Committed by Servicemen	21
Dumansky R.V. Current Problems During the Performance of Official Policies of Ukraine	24
Harat M. Guilt of Legal Entities in Administrative Law: Theoretical Problems of Conceptualization	28
Ivanova M.M. Legal Regulation of the Institution of Adoption in Ukraine	34
Izbash K.S. National Police of Ukraine as a Subject of Ensuring Public Security and Public Order	42
Krasilovska O.Yu. Current Issues Regarding the Recognition, Loss and Deprivation of Refugee Status or Person in Need of Additional Protection	47
Lysenko A., Lysenko I. Information Support of Operative-Search Activity on Struggle Against Criminal Offenses in the Field of Production and Sale of Alcoholic Beverages	50
Lysenko A., Vintsuk V., Tkachov M. Determinants of Criminal Offenses, Provided for by art. 213 of the Criminal Code of Ukraine	56
Merkulova V.O., Gritenko O.A. Life imprisonment: problems of criminal legislation of Ukraine	63
Nedilko Ya. Tactical Features of Conducting a Search in the Investigation of Cybercrimes	73
Novikov M.M. Theoretical, Applied and International Principles Regarding the Content of the Labor Agreement in the Mechanizm of the Legal Regulation of Labor Relations in Ukraine	78
Novikova M.N. Impact of Transhumanism on the Content of Personal Non-Property Rights	82
Savelieva I. Some Aspects of the Criminalization and Investigation of Rape	88
Sirko V.S. Administrative and Legal Status of a Volunteer Organization	94
Smirnova V. Certain Issues of Participation of a Witness in Criminal Proceedings	98
Tarasenko V.E., Kisenko V.P. Powers of the subjects of criminal proceedings in matters of preparation and conduct of investigative (search) actions	102
Vatashchuk Yu.V. Object of Criminal Offense Provided by art. 368-4 of the Criminal Code of Ukraine	106
Vdovichenko O.M. Protection of Public Order Local Government Bodies: on the Formation of Local Police	111
Veselova L.Yu., Zaporozhets A.M. Principles of Activity of Authorized Subdivisions (authorized persons) in the Field of Prevention of Corruption During Interaction with Whistleblowers	116
Zaiets O.M., Kononenko Yu. S. The use of video analytics systems by law enforcement agencies of Ukraine in ensuring public safety and order	120

ONTOLOGY OF THE CATEGORY "MEANS OF SELF-DEFENCE" IN THE ENVIRONMENT OF COMPREHENSIVE LAW ENFORCEMENT FORCES

Eugene Bakhchevan,

Senior Lecturer of the Odesa State University of Internal Affairs, Odesa, Ukraine

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-1459-9574>

e-mail: tsvfp_bakhchevan@ukr.net

Abstract. The article is devoted to the ontological bases of application of the category "means of self-defense" in the theory and practice of law enforcement forces and comprehensive support at the present stage of development of the domestic model of the security and defense sector of Ukraine. The ontology of the category "means of self-defense" in the environment of comprehensive support of law enforcement forces is considered and such classification features as "social need (social interest, social goal) satisfied with weapons" and "features of the organization of comprehensive support of law enforcement forces" are considered. also the content of the general term "special means of self-defense".

Keywords: Security and Defense Sector of Ukraine, law enforcement forces, comprehensive support of law enforcement forces, social interest, social purpose, special means of self-defense.

Постановка проблеми. Категорії, якими оперують сили охорони правопорядку під час застосування крайніх форм державного примусу, зокрема «вогнепальна зброя» чи «засоби самооборони» на сьогодні залишаються у, так би мовити, «галузевій проблематиці» відповідних складових сектора безпеки і оборони країни. При цьому не тільки органи правозастосування, але й нормотворчі органи та, навіть, теоретики права вбачають у відповідних поняттях різний зміст та, як наслідок, формують різні визначення. Так, фахівці з адміністративного права вбачають у таких засобах (зброї) складову дозвільних процедур, кримінологи – спеціально сконструйований засіб для ураження живої цілі, криміналісти – предмет або пристрій здатний заподіяти летальні ушкодження, цивілісти – річ, яка може перебувати у власності та якою можуть розпоряджатися за власним розсудом, конституціоналісти – засіб задоволення конституційних прав громадян на самозахист, теоретики права – предмет спеціальнодозвільного регулювання [1, с. 144-145.]. Таким чином з'ясування онтологічних основ застосування категорії «засоби самооборони» у теорії та практиці сил охорони правопорядку є однією із проблем їх всебічного забезпечення на сучасному етапі напрацювання вітчизняної моделі сектора безпеки і оборони країни.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Загальнотеоретичною основою для розгляду поставленої проблеми є наукові праці О. Бандурки, О. Долженкова, Ю. Дубка, О. Комісарова, О. Копана, М. Корнієнка, В. Крутова, С. Кудінова, С. Кузніченко, В. Лаптія, М. Литвина, В. Олефіра, А. Подоляки, М. Саакяна, О. Хитри та ін. Дослідження загальних проблем визначення терміну «спеціальні засоби самооборони», системовиділення логічних та партитивних таксонів цього поняття здійснено з урахуванням позиції М. Анісімова, П. Біленчука, О. Благова, О. Бокія, А. Гормаха, О. Григор'євої, В. Гуменюка, І. Делягіна, І. Кириченка, А. Комзюка, А. Кофанова, І. Кузнецової, С. Лихачова, А. Лончакова, Г. Месхі, С. Невського, О. Піджаренка, С. Подліньова, О. Суляви, В. Ткаченка, О. Харітонова, М. Федорова, О. Фролова, О. Шелковнікової, Х. Ярмачі.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми, яким присвячується означена стаття. Практичним проблемам забезпечення особистої безпеки персоналом окремих державних органів приділено також достатньо уваги. Разом з цим питання розгляду онтології категорії «засоби самооборони» у середовищі всебічного забезпечення сил охорони правопорядку залишаються практично не дослідженими сучасною правовою наукою.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Виходячи з актуальності і значущості проблеми, метою статті є викладення результатів проведеного аналізу онтології категорії «засоби самооборони» у середовищі всебічного забезпечення сил охорони правопорядку та формулювання на цій основі науково обґрунтованих пропозицій щодо подальших розвідок у цій сфері.

Виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів. Найбільш толерантно соціальну суть спеціальних засобів самооборони формують філологи, зазначаючи, що їх детермінантами є можливість їх використання як для нападу, так і для оборони. Тоді мета застосування спеціальних засобів самооборони при нападі полягає у заподіянні шкоди, а мета використання при обороні у запобіганні нападу і, як наслідок — шкоді. Крім того, ніхто не врахував соціальний фактор стримування, коли, навіть, не використання, а лише припущення наявності спеціальних

засобів самооборони у опонента може відвернути напад. Наведене ніби перекидає місток між деструктивною «зброєю взагалі» та «спеціальними засобами самооборони». Саме звідси можна вибудовувати подальшу логіку соціального призначення спеціальних засобів самооборони.

Соціальне призначення спеціальних засобів самооборони ми знаходимо в преамбулі Положення «Про порядок продажу, придбання, реєстрації, обліку і застосування спеціальних засобів самооборони, заряджених речовинами сльозоточивою та дратівною дії», що затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 7 вересня 1993 р. №706 – «...посилення захисту життя, здоров'я, честі та гідності громадян, захисту всіх форм власності від протиправних посягань» [2], що відповідно ставить питання щодо співвіднесення, серед іншого, захисту честі і гідності із необхідною обороною та крайньою необхідністю.

Нормативно оформлених, логічно побудованих (сформульованих через підмет та присудок) дефініцій поняття «зброя самооборони» чи «спеціальні засоби самооборони» чинне законодавство України не містить, але оперує партитивним переліком предметів, що належать до засобів самооборони. Тож проаналізуємо сучасні таксони «спеціальні засоби самооборони», через логіку партитивного синтезу окремих предметів у спеціальні засоби самооборони.

Наявність механізмів самозахисту прав і свобод людини є однією з обов'язкових ознак демократичної держави. І хоча наука конституційного права, на думку О.Фрицького, ще не розробила теоретичного обґрунтування того, яким має бути конституційно-правовий механізм захисту людиною своїх прав [3, с. 174.], дозволимо зазначити, що й поза науковим обґрунтуванням, один з таких механізмів безпосередньо прописаний у ч.3 ст.27 та у ч.5 ст.55 Конституції України: «кожен має право захищати своє життя і здоров'я, життя і здоров'я інших людей від протиправних посягань»; «кожен має право будь-якими незабороненими законом засобами захищати свої права і свободи від порушень і протиправних посягань» [4].

Детально аналізуючи науково-практичний коментар наведених норм Конституції України, приходимо до висновку, що його автори даремно не розкрили зміст поняття «незаборонені законом засоби» [5, с.277-278.], адже за власною семантикою термін «засіб» є багатозначним поняттям. Наприклад, засіб — це: «якась спеціальна дія, що дає можливість здійснити що-небудь, досягти чогось; спосіб; те, що служить знаряддям у якій-небудь дії, справі» [6, с. 326]; «прийом, спосіб дії; пристосування для здійснення якої-небудь діяльності» [7, с. 288]; «спосіб, прийом, захід, якась спеціальна дія, що дає можливість здійснити щось; те що служить знаряддям у якійсь дії, справі» [8, с. 96]. Отже, якщо дотримуватися позиції, що термін «засіб» у практиці сил охорони правопорядку репрезентує собою поняття «знаряддя або пристосування для здійснення певної дії», то можна прийти до наступного висновку: спеціальні засоби, як незаборонений законом засіб захисту (самооборони), можуть бути використані особою, яка належить до складу сил охорони правопорядку еventуальними їх вільному цивільному обігу, але з урахуванням атрибутивності оформленості дозволу на володіння ними (зберігання, носіння).

Свого часу, О.М. Мельник, — фахівець в галузі теорії держави та права, прийшов до висновку, що правове регулювання суспільних відносин з приводу володіння, користування або розпорядження будь-якою річчю має багатовекторний характер: а) будується з урахуванням її цінності та суспільних потреб; б) залежить від її соціального, ідеологічного та економічного призначення; в) обумовлюється її природними, матеріальними властивостями [9, с. 9].

Якщо спроектувати цей умовивід на предмет нашого дослідження: можемо висунути наступні попередні положення, що потребують відповідної аргументації.

По-перше, спеціальні засоби самооборони у середовищі всебічного забезпечення сил охорони правопорядку це вичерпний перелік речей, за функціональним властивостями, віднесених до зброї, а за тактико-технічними даними до засобів тимчасового ураження або ж зброї не смертельної дії.

По-друге, організація обігу спеціальних засобів самооборони є кластером дозвільної системи, враховує соціальне, економічне, ціннісне призначення цього виду спеціальних засобів, але у середовищі всебічного забезпечення сил охорони правопорядку має певні особливості.

По-третє, обіг спеціальних засобів самооборони у середовищі всебічного забезпечення сил охорони правопорядку є соціальною системою, що будується в розвиток певних соціальних інтересів сил охорони правопорядку.

По-четверте, обіг спеціальних засобів самооборони у середовищі всебічного забезпечення сил охорони правопорядку — це специфічний адміністративно-правовий режим.

Аналізуючи нормативні акти України рівня Законів України, постанов Верховної Ради та Кабінету Міністрів, указів Президента України, приходимо до висновку, що у ньому відсутня дефініція поняття «спеціальні засоби самооборони». Але, законодавець, не утруднюючи себе коректністю визначення логіко-системних ознак класифікації явища «спеціальні засоби самооборони» може використовувати в середині таксону такі поняття як: «вогнепальна зброя», «мисливська зброя», «спортивна зброя», «холодна зброя» тощо, що не є припустимим у середовищі всебічного забезпечення сил охорони правопорядку. Дослідження нормативної бази національного та зарубіжного законодавства, праць філософів, соціологів,

юриспрудентів, філологів дозволило прийти до остаточної думки: єдиної точки зору на порядок побудови та основні детермінанти дефініції поняття «спеціальні засоби самооборони» не існує.

У XIX сторіччі В. Даль вважав зброю: усілякі матеріальні та нематеріальні засоби, важіль дії, інструмент або знаряддя, машина, що є посередником між діячем (тобто людиною) і справою [10, с. 692]. Згодом, у XX сторіччі С. Ожегов зазначав, що зброя — це будь-який засіб, технічно придатний для нападу та оборони, а також сукупність таких засобів [11, с. 692]. На сьогодні поняття «зброя» розглядається дещо вужче, в утилітарному аспекті. Зокрема, В. Бусел та З. Куньч оперують дефініціями: «знаряддя для нападу чи оборони» [6, с. 349], «сукупність засобів, пристосованих, технічно придатних для нападу чи оборони» [7, с. 295]. Виходячи з вищевикладеного, приходимо до висновку, що у середовищі всебічного забезпечення сил охорони правопорядку семантичне визначення поняття «засоби самооборони» за основну значеннєву ознаку має брати можливість використання для нападу чи оборони, тобто соціальний аспект.

За додатковий аспект аналізу наведемо низку, так би мовити, неправових дефініцій терміну «спеціальні засоби самооборони». Наприклад, свого часу, енциклопедисти Ф. Брокгауз та І. Ефрон зазначали, що зброєю називаються знаряддя, що виготовлені людиною для боротьби зі своїми ворогами, людьми або звірами [12]. Військовий філософ В. Гамов приводив наступну дефініцію: «за своїм функціональним призначенням зброя являє собою прості та складні пристрої або засоби, призначені для ураження або знищення як людей, так й інших живих істот, а також різних об'єктів, являючись одночасно потенційною силою, що збільшує міць людини в досягненні поставлених цілей» [13, с. 3-4]. Як бачимо філософи, визначаючи соціальну сутність категорії «засоби самооборони» характеризують тільки агресивну сторону останньої, а саме: призначення для боротьби, для ураження або знищення, чинник збільшення людської моці. Так, В. Ткаченко визначає: «пристрої і предмети, конструктивно призначені для ураження (нанесення серйозних тілесних ушкоджень, знищення, виводу з ладу, руйнування) живої або іншої цілі (техніки, споруд чи інше) у ході збройної боротьби, на полюванні чи у спорті» [14, с. 270], Л. Соколова — «пристрої, прилади і предмети, спеціально виготовлені і конструктивно призначені для ураження живої чи іншої цілі і які не мають іншого виробничого чи побутового призначення» [15], О. Піджаренко — «пристрої і засоби, які використовуються для знищення живої сили супротивника, його техніки і споруд» [16], А. Лебедев — «... функція нападу, під якою слід розуміти здатність уражати» [17, с. 73]. Отже, сучасні вчені вважають що основним призначенням зброї є її деструктивність, зокрема: знищення живої сили супротивника; здатність ураження живої чи іншої цілі; нанесення серйозних тілесних ушкоджень, реалізація функції нападу.

В законодавстві України дефініції поняття «зброя» присутні тільки у підзаконних нормативних актах. Зокрема, згідно з абз.3 п.1.3 Інструкції «Про застосування зброї, бойової техніки, озброєння кораблів (катерів), літаків і вертольотів Державної прикордонної служби України, спеціальних засобів та заходів фізичного впливу під час охорони державного кордону та виключної (морської) економічної зони України», затвердженої наказом Адміністрації Держкордонслужби від 21 жовтня 2003 р. №200 сказано, що це «предмети та пристрої, що призначені для ураження живих цілей, кораблів, літаків (вертольотів) та інших об'єктів, і не мають іншого призначення» [18]. Крім того, у п.13 Постанови Пленуму Верховного Суду України від 26 грудня 2003 р. №15 «Про судову практику у справах про перевищення влади або службових повноважень» зазначено, що це «предмети, призначені для ураження живої цілі» [19]. Отже, за соціальне призначення засобів самооборони як зброї, український законодавець вважає її здатність уражати живі цілі та інші об'єкти.

Але, для утворення повної картини розуміння поняття «засоби самооборони» у середовищі всебічного забезпечення сил охорони правопорядку необхідно звернутися до закордонних нормативно-правових актів рівня законів, які надають визначення поняття «зброя», причому до законодавства тих країн, які відносяться до романо-германської (континентальної) правової системи, оскільки законодавство України побудовано за вказаною системою [20, с. 526].

З наведених законодавчих та авторських дефініцій можна зробити узагальнений висновок: формулюючи у середовищі всебічного забезпечення сил охорони правопорядку визначення поняття «спеціальні засоби самооборони» переважна більшість фахівців роблять наголос саме на деструктивній складовій соціального явища «зброя», гіпертрофуючи такі функції спеціальних засобів самооборони як: ураження живої або іншої цілі; знищення живої сили супротивника; нанесення серйозних тілесних ушкоджень; збільшення людської моці; засіб нападу; засіб боротьби.

Разом із цим постанова Верховної Ради України від 17 червня 1992 р. №2471 «Про право власності на окремі види майна» [21] повертає нашу увагу до питання заборони вільного обігу таких речей як: бойова і спеціальна військова техніка; ракетно-космічні комплекси; вибухові речовини й засоби вибуху; всі види ракетного палива; бойові отруйні речовини; протиградові установки; державні еталони одиниць фізичних величин; спеціальні технічні засоби негласного отримання інформації; електрошокові пристрої та спеціальні засоби, що застосовуються правоохоронними органами. Відповідно, певними предметами дозвільної системи, зі спеціальнодозвільним порядком обігу є зброя, прямо чи непрямо вказана в Постанові

І Верховної Ради України, а саме — це: мисливська зброя; пневматична зброя; спортивна зброя; вогнепальна гладкоствольна мисливська зброя; вогнепальна мисливська нарізна зброя (мисливські карабіни, гвинтівки, комбіновану зброю з нарізними стволами); газові пістолети, револьвери; холодна зброя; пневматична зброя калібру понад 4,5 мм і швидкістю польоту кулі понад 100 метрів за секунду.

Предмети, зазначені у вищенаведених підзаконних нормативних актах, євентуальні у спеціальнодозвільному порядку до обігу в Україні. Якщо їх систематизувати за ознакою «зброя як предмет матеріального світу», то можна отримати наступні види: а) вогнепальна зброя; б) пневматична зброя; в) газова зброя; г) холодна зброя; д) електрошокова зброя; е) травматична зброя. Але, у соціальній площині, за класифікаційною ознакою «соціальна потреба (соціальний інтерес, соціальна мета)» всі перелічені предмети можуть бути використаними з метою самооборони, для захисту власного життя, помешкання чи майна, в межах необхідної оборони – можуть бути визнані законним спеціальним засобом самооборони.

Цю ж саму думку можна сформулювати дещо інакше: будь-яка зброя (вогнепальна, пневматична, газова, травматична, холодна, електрошокова), що перебуває у власності або іншому законному володінні пересічного громадянина, посадової особи чи службовця і використана за соціальним аспектом з метою самозахисту від протиправного посягання — є спеціальним засобом самооборони. Таким чином, класифікаційні ознаки «мета використання» чи «соціальна потреба» — не відповідають на питання які предмети, віднесені до зброї слід вважати саме «засобами самооборони» і, як наслідок, не можуть вважатися достатньою підставою для системовиділення «спеціальних засобів самооборони» в окремий вид. Як на нашу думку за таку класифікаційну ознаку може бути прийнято «ступінь ураження» — тобто, відповідь на питання, які предмети, віднесені до зброї слід вважати саме «засобами самооборони», слід шукати в матеріальній площині загального явища «зброя».

Здійснений раніше аналіз законодавчих, навчальних та наукових джерел довів що переважна більшість дефініцій поняття «зброя» містили чинники «здатність ураження» або «засіб ураження». Так от, якщо за класифікаційну ознаку виокремлення виду «засоби самооборони» із явища «зброя взагалі» взяти цілком матеріальний чинник «ступінь ураження», то можна зробити наступний висновок – за ступенем ураження засоби самооборони, з одного боку у середовищі всебічного забезпечення сил охорони правопорядку мають бути менш ефективними ніж штатна (табельна) зброя, або, принаймні дорівнювати відповідним характеристикам останньої, а з іншого боку повинні мати дійові характеристики для стримування нападника.

Як вважають А. Корнієць та О. Фролов така ознака зброї, як «ступінь ураження», може складатися з двох чинників: по-перше, енергія, яку використовує зброя, повинна бути достатньою для ураження цілі певним механічним снарядом (кулею, шротом, стрілою); по-друге, зброя повинна мати ефективні параметри (здатність отруювати, паралізувати, шокувати, роздратовувати слизову оболонку тощо)» [22, с. 15].

Ефективність впливу, в першу чергу, на людину засобів, віднесених до спеціальних засобів самооборони, їх відносна, так би мовити «гуманність застосування» характеризується такими чинниками, як: нестерпність дії, короткий проміжок часу перебування особи у безпорадному (недієвому) стані. Може саме тому, іноді використовуються наступні терміни: «зброя нестерпної дії», «нелетальна зброя», «зброя тимчасового ураження».

Перспективи подальших пошуків у даному науковому напрямку. Подальші наукові розвідки проблеми онтології категорії «засоби самооборони» у середовищі всебічного забезпечення сил охорони правопорядку доцільно проводити щодо класифікаційної ознаки «соціальна потреба (соціальний інтерес, соціальна мета), що задовольняється за допомогою зброї», а також класифікаційної ознаки «особливості організації всебічного забезпечення сил охорони правопорядку», що дозволить окремо проаналізувати доцільність використання в якості «засобів самооборони»: а) військової (бойової, колективної) зброї, б) індивідуальної службово-штатної зброї; в) цивільної зброї).

Окремим напрямком дослідження вбачається розгляд змістовного наповнення загального терміну «спеціальні засоби самооборони» на основі семантичних тлумачень цього соціального явища.

References:

1. Frolov O.S. Osoblyvosti vyznachennia poniattia "zbroia" v riznykh haluziakh prava. Forum vchenykh-administratyvistyv Pivdenno-skhidnykh rehioniv Ukrainy: Tezy dopovidei, m. Zaporizhzhia, 26 27 zhovt. 2006 r. / Za zah. red.. T.O. Kolomoiets. Zaporizhzhia: 2006.
2. Pro poriadok prodazhu, prydbannia, reiestratsii, obliku i zastosuvannia spetsialnykh zasobiv samooborony, zariadzhennykh rechovynamy slozotochyvoi ta drativnoi dii: Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 07.09.1993 № 706 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/706-93-%D0%BF#Text>
3. Frytskyi O.F. Konstytutsiine pravo Ukrainy: Pidruchnyk. K., 2002.
4. Konstytutsiia Ukrainy vid 28 chervnia 1996 r.:

5. Konstytutsiia Ukrainy: Naukovo-praktychnyi komentar / [V.B. Averianov, O.V. Batanov, Yu.V. Baulin ta in.]; Red. kol. V.Ia. Tatsii, Yu.P. Bytiak, Yu.M. Hroshevoi ta in. Kharkiv; K., 2003.
6. Velykyi tlumachnyi slovnyk suchasnoi ukrainskoi movy / Uklad. i holov. red. V.T. Busel. K., 2001.
7. Kunch Z.I. Universalnyi slovnyk ukrainskoi movy. Ternopil, 2005.
8. Novyi tlumachnyi slovnyk ukrainskoi movy: V 4 t. / Ukl. V. Yaremenko, O. Slipushko. K., 1998. T.II: Zh-O.
9. Melnyk O.M. Pravove rehuliuвання ta shliakhy pidvyshchennia yoho efektyvnosti: Avtoref. dys... kand. yuryd. nauk: 12.00.01 / O.M. Melnyk. K., 2004.
10. Dal V.Y. Толковный словарь живого великорусского языка [V 4 t.]. М., 1989. Т.2..
11. Ozhegov S.Y. Slovar russkogo yazyka / Pod red. N.Iu. Shvedovoi. 13 e yzd., yspr. M., 1981.
12. Brokhauz F.A., Efron Y.A. Entsiklopedycheskyi slovar. URL: <http://www.alldict.ru/index.php?action=find&sid=3&searchtext>
13. Hamov V.Y. Oruzhye kak fenomen kultury : avtoreferat dys. ... kandydata fylosofskykh nauk : 24.00.01. Rostov-na-Donu: Rostovskiy hos. un-t, 1996.
14. Tkachenko V.I. Deiaki pytannia shchodo udoskonalennia klasyfikatsii zbroi. Problemy pravoznavstva ta pravookhoronnoi diialnosti. K., 2002. №3.
15. Sokolov L.F. Oruzhye kak pryznak sostava prestupleniya pry posiahatelstvakh na obshchestvennuiu bezopasnost: Avtoref. dys. ... kand. yuryd. nauk. Sverdlovsk, 1970.
16. Pidzharenko O.M. Zbroia i my. Zakonodavche, normatyvne i vidomche rehuliuвання vidnosyn, poviazanykh iz vohnepalnoiu myslyvskoiu, sluzhbovo-shtatnoiu i inshoiu zbroieiu ta spetszasobamy indyvidualnoho zakhystu. K., 1998.
17. Lebedev A.N. Ob ohnestrelnom oruzhyi kak predmete posiahatelstva na obshchestvennuiu bezopasnost Vestnyk Moskovskogo unyversyteta. 1977. №1.
18. Pro zatverdzhennia Instruksii pro zastosuvannia zbroi, boiovoi tekhniky, ozbroiennia korabliv (kateriv), litakiv i vertolotiv Derzhavnoi prykordonnoi sluzhby Ukrainy: Nakaz Administratsii Derzhkordonsluzhby vid 21.10.2003 № 200. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0963-03#Text>
19. Postanova Plenumu Verkhovnoho Sudu Ukrainy vid 26 hrudnia 2003 r. №15 «Pro sudovu praktyku u spravakh pro perevyshchennia vladly abo sluzhbovykh povnovazhen»
20. Skakun O. F. Teoriia derzhavy i prava : pidruch. / [per. z ros.]. Kh. : Konsum, 2001.
21. Pro pravo vlasnosti na okremi vydy maina: Postanova Verkhovnoi Rady Ukrainy vid 17.06.1992 № 2471-XII URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2471-12#Text>
22. Korniiets A.V., Frolov O.S. Orhanizatsiia sotsialnykh system obihu zbroi: Monohrafiia / Za zah. red. V.P. Pietkova. K., 2008.

Онтология категории «средства самообороны» в среде всестороннего обеспечения сил охраны правопорядка

Евгений Бахчеван, e-mail: tsvfp_bakhchevan@ukr.net

Одесский государственный университет внутренних дел, г. Одесса, Украина

Аннотация: Статья посвящена онтологическим основам применения категории «средства самообороны» в теории и практике сил охраны правопорядка и всестороннему обеспечению на современном этапе разработки отечественной модели сектора безопасности и обороны Украины. Определена категория специальных средств находящихся в гражданском обращении у работников сектора безопасности, с учетом атрибутивности оформленности разрешения на владение ими (хранение, ношение) как незапрещенное законом средство защиты (самообороны) в практике сил охраны правопорядка. Проведен анализ онтологии категории «средства самообороны» в среде всестороннего обеспечения сил охраны правопорядка и рассмотрены такие классификационные признаки как «удовлетворяемая с помощью оружия социальная потребность (социальный интерес, социальная цель) и «особенности организации всестороннего обеспечения сил охраны правопорядка», а также содержательное наполнение общего термина «специальные средства самообороны».

Ключевые слова: сектор безопасности и обороны Украины, силы охраны правопорядка, всестороннее обеспечение сил охраны правопорядка, социальный интерес, социальная цель, специальные средства самообороны.

Centre for European Reforms Studies a.s.b.l.
(Grand Duchy of Luxembourg)

European Reforms Bulletin

scientific peer-reviewed journal

2021
No. 3

Passed for printing 28.09.2021. Appearance 30.09.2021.
Typeface Times New Roman. Circulation 100 copies.

Design, computer page positioning, layout: **Centre for European Reforms Studies, a.s.b.l. Grand Duchy of Luxembourg**
All the articles are published in author's edition. Publishing institution: **Centre for European Reforms Studies, a.s.b.l. Grand Duchy of Luxembourg** (Registre de commerce et des sociétés, Luxembourg, F 10.340, siège social: L-1541 Luxembourg, 36, boulevard de la Fraternité),
+352661261668, email: bulletin@email.lu, <http://cers.eu.pn/bulletin.html>